

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
КОНСТИТУЦИЯ СУДЫ
БИЛГЕЛӘМӘСЕ

«Татарстан Республикасында куллану кәрзине турында» 2013 елның 13 июлендәге 62-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законының 1 статьясы белән үзенең конституциячел хокуклары һәм ирекләре бозылуга карата гражданка Г.Н. Юсипова шикаятен карауга алудан баш тарту турында

Казан шәhәре

2019 елның 3 декабре

Татарстан Республикасы Конституция суды Рәисе урынбасары Р.Г. Сәхиева, судьялары Ф.Р. Волкова, Л.В. Кузьмина, Э.М. Мостафина, А.Р. Шакараев составында,

суд утырышында «Татарстан Республикасы Конституция суды турында» Татарстан Республикасы Законының 44 статьясы нигезендә гражданка Г.Н. Юсипова шикаятен алдан өйрәнгән судья Л.В. Кузьмина бәяләмәсен тыңлаганнан соң

ачыклады:

1. Татарстан Республикасы Конституция судына гражданка Г.Н. Юсипова «Татарстан Республикасында куллану кәрзине турында» 2013 елның 13 июлендәге 62-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законының (алга таба шулай ук — Татарстан Республикасы Законы) 1 статьясы белән үзенең конституциячел хокуклары һәм ирекләре бозылуга карата шикаять белән мөрәжәгать итте.

Татарстан Республикасы Законының дәгъва белдерелә торган нигезләмәсе, 2020 елның 31 декабрен кертеп, Татарстан Республикасында

халыкның төп социаль-демографик төркемнәре өчен куллану кәрзинен билгели.

Шикаятында һәм аңа күшымта итеп бирелгән документларның күчермәләреннән аңлашылганча, шикаять бирыче — 8823 сум күләмендә пенсия алучы, ялгыз яшәүче пенсионер һәм, пенсиядән башка, аның өстәмә керемнәре юк. Гражданка Г.Н. Юсипова, торак-коммуналь хезмәтләр өчен түләүдә бурычлары булганлыктан, пенсияне тулы күләмдә ала алмавы турында күрсәтә. Шул ук вакытта ул бертуктаусыз дәваланырга һәм дарулар сатып алырга мәжбүр, моңа аның акчасы житми, әмма, аның пенсиясе яшәү минимумыннан артып киткәнгә күрә, Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәэмин итү һәм социаль яклау министрлыгы аңа дәүләттән бирелә торган социаль ярдәм күрсәтүдән баш тарта.

Мөрәҗәгать итүче Татарстан Республикасы Законының шикаять белдерелә торган нормасының башлангыч редакциясендә Татарстан Республикасында халыкның төп социаль-демографик төркемнәре өчен куллану кәрзине биш елга бер тапкыр билгеләнергә тиешлеге каралуын, ягъни аның икенче тапкыр 2018 елда билгеләнергә тиеш булганлыгын күрсәтә. Вакыт яғыннан мондый чикләү, гражданка Г.Н. Юсипова белдергәнчә, «Россия Федерациясендә яшәү минимумы турында» 1997 елның 24 октябрендәге 134-ФЗ номерлы Федераль законда (алга таба шулай ук — 134-ФЗ номерлы Федераль закон) каралган, аның нигезендә тулаем Россия Федерациясе буенча һәм Россия Федерациясе субъектларында халыкның төп социаль-демографик төркемнәре өчен куллану кәрзине кимендә биш елга бер тапкыр билгеләнә (3 статья). Әмма дәгъва белдерелә торган нормага 2018 елның 30 июнендәге 46-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә үзгәрешләр кертелгәч, Татарстан Республикасында куллану кәрзине 2020 елның 31 декабрен кертеп билгеләнгән, ягъни асылдагы мәгънәсенә үзгәрешләр кертмичә генә тагын 2,5 елга озайтылган, мөрәҗәгать итүче фикеренчә, яшәү минимумы күләме куллану кәрзиненә нәрсә керүенә бәйле, һәм куллану кәрзине билгеләнгән биш еллык чор 2018 елда

тәмамлангач, республика закон чыгаручысы азық-төлек жыелмасын яңадан билгеләсә, ә бу чорны озайтмаса, яшәү минимумы күләме дә артыр иде, димәк аның үзенә өстәмә социаль түләүләр бирелергә тиеш булыр иде.

Шулай итеп, гражданка Г.Н. Юсипова шикаять белдерелә торган нигезләмә үзенең конституциячел хокукларын боза дип саный һәм Татарстан Республикасы Конституция судыннан аны Татарстан Республикасы Конституциясенең 13, 28 (беренче һәм икенче өлешләр), 29 (беренче өлеш), 54 (беренче өлеш) статьяларына туры килми дип тануны сорый.

2. «Россия Федерацияндә яшәү минимумы турында» Федераль закон нигезендә тулаем Россия Федерациисе буенча һәм Россия Федерациисе субъектларында халыкның төп социаль-демографик төркемнәре өчен куллану кәрзине кимендә биш елга бер тапкыр, шул ук вакытта тулаем Россия Федерациисе буенча ул — федераль закон нигезендә, ә Россия Федерациисе субъектларында халыкның төп социаль-демографик төркемнәре тарафыннан азық-төлекне, азық-төлек булмаган товарларны һәм хезмәт курсәтүне куллануның табигать һәм климат белән бәйле шартларын, милли традицияләрне һәм жирле үзенчәлекләрне исәпкә алыш, Россия Федерациисе субъектлары закон чыгару (вәкиллекле) органнары тарафыннан билгеләнә. Россия Федерациисе субъектларында халыкның төп социаль-демографик төркемнәре өчен куллану кәрзинен билгеләүгә кагылышлы методик курсәтмәләр Россия Федерациисе Хөкүмәте тарафыннан раслана (3 статьяның 1 пунктындагы беренче абзац, 3 пунктындагы беренче абзац, 4 һәм 5 пунктлар). Элеге методик курсәтмәләр Россия Федерациисе Хөкүмәтенең 2013 елның 28 гыйнварындагы 54 номерлы каары белән расланган.

«Тулаем Россия Федерациисе буенча куллану кәрзине турында» 2012 елның 3 декабрендәге 227-ФЗ номерлы Федераль закон белән тулаем Россия Федерациисе буенча куллану кәрзине билгеләнә. Татарстан Республикасында куллану кәрзине дәгъва белдерелә торган Татарстан Республикасы Законы нигезендә билгеләнгән.

«Хезмәткә түләүнең минималь куләмен хезмәткә сәләтле халыкның яшәу минимумына кадәр күтәрү өлешендә Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 2017 елның 28 декабрендәге 421-ФЗ номерлы Федераль законның 6 статьясы белән «Тулаем Россия Федерациясе буенча куллану кәрзине турында» 2012 елның 3 декабрендәге 227-ФЗ номерлы Федераль законның 4 статьясына өстәмә кертелгән һәм бу Федераль закон 2020 елның 31 декабрен кертеп гамәлдә була дип билгеләнгән.

Алда әйтеп кителгән Федераль законга кертелгән өстәмәне исәпкә алыш, «“Татарстан Республикасында куллану кәрзине турында” Татарстан Республикасы Законының 1 статьясына үзгәрешләр кертү турында» 2018 елның 30 июнендәге 46-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законының 1 статьясы нигезендә Татарстан Республикасы Законының шикаять белдерелә торган нормасы яңа редакциядә бәян ителгән, аның буенча Татарстан Республикасында халыкның төп социаль-демографик төркемнәре өчен куллану кәрзине шулай ук 2020 елның 31 декабрен кертеп билгеләнгән. Шул ук вакытта Татарстан Республикасының дәгъва белдерелә торган Законы нигезендә расланган куллану кәрзиненә керүче азық-төлек продуктлары һәм куллану күләме Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2013 елның 28 гыйнварындагы 54 номерлы карары белән расланган Россия Федерациясе субъектларында халыкның төп социаль-демографик төркемнәре өчен куллану кәрзинен билгеләүгә кагылышлы методик күрсәтмәләр нигезләмәләренә тулысынча туры килә.

Шулай итеп, гражданка Г.Н. Юсипова тарафыннан шикаять белдерелә торган Татарстан Республикасы Законының 1 статьясы федераль законнар кысаларында кабул ителгән, аның Татарстан Республикасы Конституциясенә туры килү-килмәве мәсьәләсендә билгесезлек юк һәм ул гражданнарын, шул исәптән мөрәжәгать итүченең дә, конституциячел хокукларын һәм ирекләрен боза торган буларак карала алмый, шуңа бәйле рәвештә «Татарстан Республикасы Конституция суды турында» Татарстан Республикасы

Законының 39 статьясындагы иkenче өлешенең 1 пункты белән үзара бәйләнештә 46 статьясының беренче өлешенең 2 пункты нигезендә аның шикаяте карала алмый.

Карап тикшерелә торган норманың конституциячеллегенә карата формаль төстә дәгъва белдереп, гражданка Г.Н. Юсипова фактта Татарстан Республикасы Конституция суды алдына гамәлдәге норматив хокукый жайга салуга, аның карашынча, максатка ярашлы булган үзгәрешләр керту мәсьәләсен куя. Шул ук вакытта әлеге мәсьәләне хәл иту Татарстан Республикасы Конституция судының Татарстан Республикасы Конституциясенең 109 статьясында hәм «Татарстан Республикасы Конституция суды турында» Татарстан Республикасы Законының 3 статьясында билгеләнгән компетенциясенә керми.

Бәян ителгәннәр нигезендә, «Татарстан Республикасы Конституция суды турында» Татарстан Республикасы Законының 3 статьясына, 39 статьясындагы иkenче өлешенең 1 пунктына, 46 статьясындагы беренче өлешенең 2 пунктына, 66 статьясындагы бишенче өлешенә, 67 статьясындагы беренче hәм иkenче өлешләренә, 69, 72, 73, 100 hәм 101 статьяларына таянып, Татарстан Республикасы Конституция суды

билгеләде:

1. «Татарстан Республикасында куллану кәрзине турында» 2013 елның 13 июлендәге 62-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законының 1 статьясы белән үзенең конституциячел хокуклары hәм ирекләре бозылуга карата гражданка Г.Н. Юсипова шикаятен карауга алудан баш тартырга, чөнки ул «Татарстан Республикасы Конституция суды турында» Татарстан Республикасы Законы билгеләгән таләпләр нигезендә карала алмый, ә мөрәжәгать итүче куйган мәсьәләне хәл итү Татарстан Республикасы Конституция суды карамагына керми.

2. Бу шикаять буенча Татарстан Республикасы Конституция суды Билгеләмәсе катгый һәм аңа карата шикаять бирелми.

3. Элеге Билгеләмәнен қүчермәсен гражданка Г.Н. Юсиповага һәм Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетына жибәрергә.

4. Элеге Билгеләмә «Татарстан Республикасы Конституция суды хәбәрләре»ндә һәм «Татарстан Республикасының хокукий мәгълүматның рәсми порталы»нда (PRAVO.TATARSTAN.RU) басылып чыгарга тиеш.

№ 39-О

**Татарстан Республикасы
Конституция суды**